

23.04.2014

Sj/23

§ 135

Kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosäännön muuttaminen

HEL 2014-001722 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti muuttaa kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosäännön 20 §:n kuulumaan seuraavasti:

20 § Organisaatio

Virastossa on seuraavat osastot:

- kirjasto- ja asiakaspalvelut
- sisältö ja tukipalvelut

Osaston toimistotasoisesta yksikköjaosta päättää lautakunta.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti muuttaa johtosäännön 23 §:n kuulumaan seuraavasti

23 § Sisältö- ja tukipalveluiden toimiala

Osasto vastaa kirjastoverkkoa tukevista sisältöpalveluista sekä keskitetyistä tukipalveluista hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti kumota kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosäännön 24 §:n.

Johtosäännön muutokset tulevat voimaan 1.6.2014 lukien.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kulttuuri- ja kirjastotoimen voimassa oleva johtosääntö.pdf
- 2 Kaupunginkirjaston uusi organisaatiokaavio.pdf
- 3 kirjasto_johtosääntö_stmkn_lausunto24.4.14.pdf
- 4 kirjasto_johtosääntö_jaoston_lausunto.pdf

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Esitetty johtosääntömuutos merkitsee, että kaupunginkirjastossa toimitaan jatkossa kahdessa osastossa nykyisen kolmen osaston mallin sijasta. Verkkokirjasto- ja hallintopalveluiden osasto sekä sisältöpalveluiden osasto yhdistetään uudistuksessa sisältö- ja tukipalveluiden osastoksi. Osasto tulee hoitamaan pääosan näiden kahden osaston tehtävistä. Kirjasto- ja asiakaspalvelujen osastolla säilyvät kaupunginosakirjastot, ja lisäksi sinne siirretään muut kirjastoyksiköt kuten kirjastoautot ja laitoskirjastot. Kirjastotoimen johdon alaisuuteen siirretään valtakunnalliset ja kansainväliset tehtävät sekä johdon tuki, eli johdon assistentti ja hallintosihteeri.

Kuten kulttuuri- ja kirjastolautakunnan esityksestä ilmenee, muutosesityksen taustalla on kirjastossa tehty toimintaympäristön ja oman toiminnan muutosten analyysi. Tässä yhteydessä täsmennettiin kirjastolle kaksi ydinprosessia: Sisältöprosessissa tuotetaan tarjolla olevat palvelut, mukaan lukien aineiston hankinta ja luettelointi, keskitetyt lainauspalvelut sekä kehittämishankkeet. Toinen ydinprosessi, eli palveluprosessi, kattaa puolestaan suorat kontaktit käyttäjien kanssa sekä fyysisissä tiloissa että verkossa. Sisällöllisesti merkittäviä muutoksia ovat asiakaspalveluyksiköiden ja sisältöpalveluyksiköiden aiempaan selkeämpi ryhmittely omiin osastoihinsa sekä keskustakirjastotyön liittäminen kiinteästi kirjaston muuhun kehittämiseen. Liitteenä olevasta organisaatiokaaviosta ilmenevät eri osastojen ja yksiköiden tarkemmat vastualueet.

Helsingin kaupunginkirjasto toimii valtakunnallisena yleisten kirjastojen keskuskirjastona. Kirjasto onkin ainoa kaupungin virasto, jolla on valtakunnallisia velvoitteita. Kansallisen yhteistyön toimijat on organisaatiouudistuksen yhteydessä sijoitettu suoraan kirjastotoimen johtajan alaisuuteen. Samoin kirjastotoimen johtajan alaisuuteen tulee jatkossa sijoittumaan johdon tuki, jossa toimii kaksi henkilöä.

Sääntötoimikunnan johtosääntöuudistuksesta antamassa lausunnossa (24.3.2014) kiinnitetään erityistä huomiota osastorakenteen ulkopuolelle jääviin toimintoihin eli valtakunnallisiin ja kansainvälisiin tehtäviin sekä johdon tukeen. Sääntötoimikunta toteaa lausunnossaan muun muassa, että kirjaston suunnitelmassa mainittujen, suoraan virastopäällikön alaisuudessa toimivien ja siten osastorakenteen ulkopuolelle jäävien yksiköiden asemasta ja tehtävistä tulee ottaa selkeät määräykset virastopäällikön hyväksymään toimintasääntöön. Vielä sääntötoimikunta toteaa, että tällainen organisaation kehittäminen olisi otettava huomioon myös johtosäännön henkilökunnan ottamista koskevia määräyksiä tulkittaessa. Sääntötoimikunta toteaa, että suoraan virastopäällikön alaisuudessa toimivat yksiköt lienee katsottava lähinnä toimistotasoisiksi yksiköiksi. Siten suoraan virastopäällikön alaisuudessa työskentelevien viranhaltijoiden sekä

23.04.2014

Sj/23

esimiesasemassa olevien työntekijöiden ottaminen on katsottava lautakunnan tehtäväksi siten kuin johtosäännön 29 §:n 3 momentissa määrätään. Muilta osin sääntötoimikunnalla ei ollut huomautettavaa kulttuuri- ja kirjastolautakunnan esitykseen sisältyviin muutosehdotuksiin. Sääntötoimikunnan lausunto on liitteenä.

Kaupunginhallitus pitää johtosääntöuudistusta perusteltuna ja kirjaston toiminnan rakennetta tukevana. Samaten kaupunginhallitus katsoo, että kirjastotoimen johtajan hyväksymään toimintasääntöön tulee ottaa sääntötoimikunnan lausunnosta ilmenevällä tavalla selkeät määräykset suoraan virastopäällikön alaisuudessa toimivien yksiköiden asemasta ja tehtävistä.

Toimintasääntöön on myös perusteltua ottaa viittaus johtosäännön 29 §:n 3 momenttiin ja todeta, että suoraan virastopäällikön alaisuudessa työskentelevien viranhaltijoiden tai esimiesasemassa olevien työntekijöiden ottaminen kuuluu kyseisen säännöksen nojalla kulttuuri- ja kirjastolautakunnan tehtäviin. Tämäkin linjaus vastaa sääntötoimikunnan lausunnossaan esittämää näkemystä.

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, tulee kaupunginhallitus kehottamaan kirjastotoimen johtajaa valmistelemaan edellisissä kappaleissa kuvatut täydennykset kaupunginkirjaston toimintasääntöön.

Nyt tehtävällä organisaatiouudistuksella ei ole vaikutusta näissä yksiköissä toimivien henkilöiden asemaan, vaan he jatkavat entisissä tehtävissään. Nyt ehdotetulla uudistuksella ei ole muitakaan välittömiä henkilöstövaikutuksia. Nykyinen sisältöpalvelut-osaston päällikkö jatkaa uuden sisältö- ja tukipalvelut -osaston osastopäällikkönä. Lakkautettavan verkkokirjasto- ja hallintopalvelut -osaston osastopäällikön virka tuli avoimeksi 1.11.2012 ja on edelleen täyttämättä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kulttuuri- ja kirjastotoimen voimassa oleva johtosääntö.pdf
- 2 Kaupunginkirjaston uusi organisaatiokaavio.pdf
- 3 kirjasto_johtosääntö_stmkn_lausunto24.4.14.pdf
- 4 kirjasto_johtosääntö_jaoston_lausunto.pdf

Tiedoksi: Muutoksenhaku, kunnallisvalitus, valtuusto

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

23.04.2014

Sj/23

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta
Kaupunginkirjasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.04.2014 § 387

HEL 2014-001722 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päätti seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää muuttaa kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosäännön 20 §:n kuulumaan seuraavasti:

20 § Organisaatio

Virastossa on seuraavat osastot:

- kirjasto- ja asiakaspalvelut
- sisältö ja tukipalvelut

Osaston toimistotasoisesta yksikköjaosta päättää lautakunta.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää johtosäännön 23 §:n kuulumaan seuraavasti

23 § Sisältö- ja tukipalveluiden toimiala

Osasto vastaa kirjastoverkkoa tukevista sisältöpalveluista sekä keskitetyistä tukipalveluista hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää kumota kulttuuri- ja kirjastoimen johtosäännön 24 §:n.

Johtosäännön muutokset tulevat voimaan 1.6.2014 lukien.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 25.02.2014 § 18

HEL 2014-001722 T 00 01 00

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kirjastotoimen osalta johtosäntöä muutetaan seuraavasti:

20 § Organisaatio

Virastossa on seuraavat osastot:

- kirjasto- ja asiakaspalvelut
- sisältö- ja tukipalvelut

Osaston toimistotasoisesta yksikköjaosta päättää lautakunta.

23 § Sisältö- ja tukipalvelujen toimiala

Osasto vastaa kirjastoverkkoa tukevista sisältöpalveluista sekä keskitetyistä tukipalveluista hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Lisäksi § 24 poistuu.

Kaupunginkirjaston osalta johtosäntöä esitetään muutettavaksi siten että kolmen osaston mallista siirrytään kahden osaston malliin. Verkkokirjasto- ja hallintopalvelujen osasto sekä sisältöpalvelujen osasto poistetaan ja tilalle tulee sisältö- ja tukipalvelujen osasto, joka hoitaa pääosan entisten kahden osaston tehtävistä. Kirjastotoimen johtajan suoraan alaisuuteen siirretään valtakunnalliset ja kansainväliset tehtävät sekä johdon tuki eli johdon assistentti ja hallintosihteeri.

Kirjaston organisaatiouudistus perustuu sekä toimintaympäristön että oman toiminnan muutoksiin. Muutokset on otettu huomioon kirjaston vuonna 2012 hyväksytyssä uudessa strategiassa. Ennen organisaatiouudistusta analysoitiin ja päivitettiin myös kirjaston prosessit, millä oli merkittävä vaikutus uudistuksiin. Ydinprosesseissa päädyttiin aiemman kolmen sijasta kahteen prosessiin. Sisältöprosessissa tuotetaan tarjolla olevat palvelut. Palveluprosessi kattaa suorat kontaktit käyttäjien kanssa sekä kirjastoissa ja muissa fyysisissä ympäristöissä että verkossa. Verkkokirjastoprosessi purettiin, koska verkkopalvelujen arvioitiin jo sulautuneen osaksi kirjaston tukipalvelukokonaisuutta. Avainprosesseiksi nostettiin kolme prosessia: markkinointi, kansalliset ja yhteiset tehtävät sekä kehittäminen.

Uusi organisaatio on rakennettu vastaamaan edellä mainitussa vaiheissa tunnistettuihin haasteisiin. Suurin muutos on maan kaikkien kirjastojen lisääntyvä yhteistyö, jonka järjestämisessä Helsingin kaupunginkirjastolla yleisten kirjastojen keskuskirjastona on erityisrooli.

Esimerkkejä kansallisesta yhteistyöstä ovat yhteisluettelon käynnistyminen ja yhteinen e-aineistojen hankinta. Kansallisen yhteistyön toimijat on uudistuksessa nostettu omaksi yksikökseen suoraan kirjastotoimen johtajan alaisuuteen. Tämä on perusteltua juuri keskuskirjastotehtävien takia. Kaupunginkirjasto on ainoa kaupungin virasto jolla on valtakunnallisia velvoitteita. Kirjaston sisällä purettiin edellisessä uudistuksessa perustettu verkkokirjasto- ja hallintopalvelujen osasto. Se oli todettu liian pieneksi ollakseen osastotasoinen yksikkö. Sisällöllisesti merkittäviä uudistuksia ovat asiakaspalveluyksiköiden ja sisältöpalveluyksiköiden aiempaa selkeämpi ryhmittely omiin osastoihinsa sekä keskustakirjastotyön liittäminen kiinteästi kirjaston muuhun kehittämiseen.

Johtosäännön muutoksen henkilöstövaikutukset

Verkkokirjasto- ja hallintopalvelujen osaston kirjastotoimen apulaisjohtajan virka jäi viranhaltijan irtosanoutumisen takia avoimeksi 1.11.2012 ja on edelleen täyttämättä.

Organisaatiomuutos tulee voimaan aikaisintaan 1.4.2014.

Voimassa oleva kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosääntö on liitteenä.

Kaupunginkirjaston henkilöstötoimikunta on käsitellyt johtosäännön muutosehdotuksen kokouksessaan 24.1.2014.

Kaupunginkirjaston uusi organisaatiokaavio on liitteenä.

Käsittely

25.02.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Tuula Haavisto: Esittelijän perusteluista siirretään päätöstekstiin seuraavasti:

"Kaupunginkirjaston osalta johtosääntöä esitetään muutettavaksi siten että kolmen osaston mallista siirrytään kahden osaston malliin. Verkkokirjasto- ja hallintopalvelujen osasto sekä sisältöpalvelujen osasto poistetaan ja tilalle tulee sisältö- ja tukipalvelujen osasto, joka hoitaa pääosan entisten kahden osaston tehtävistä. Kirjastotoimen johtajan suoraan alaisuuteen siirretään valtakunnalliset ja kansainväliset tehtävät sekä johdon tuki eli johdon assistentti ja hallintosihteeri.

Kirjaston organisaatiouudistus perustuu sekä toimintaympäristön että oman toiminnan muutoksiin. Muutokset on otettu huomioon kirjaston vuonna 2012 hyväksytyssä uudessa strategiassa. Ennen organisaatiouudistusta analysoitiin ja päivitettiin myös kirjaston

prosessit, millä oli merkittävä vaikutus uudistuksiin. Ydinprosesseissa päädyttiin aiemman kolmen sijasta kahteen prosessiin. Sisältöprosessissa tuotetaan tarjolla olevat palvelut. Palveluprosessi kattaa suorat kontaktit käyttäjien kanssa sekä kirjastoissa ja muissa fyysisissä ympäristöissä että verkossa. Verkkokirjastoprosessi purettiin, koska verkkopalvelujen arvioitiin jo sulautuneen osaksi kirjaston tukipalvelukokonaisuutta. Avainprosesseiksi nostettiin kolme prosessia: markkinointi, kansalliset ja yhteiset tehtävät sekä kehittäminen.

Uusi organisaatio on rakennettu vastaamaan edellä mainitussa vaiheissa tunnistettuihin haasteisiin. Suurin muutos on maan kaikkien kirjastojen lisääntyvä yhteistyö, jonka järjestämisessä Helsingin kaupunginkirjastolla yleisten kirjastojen keskuskirjastona on erityisrooli. Esimerkkejä kansallisesta yhteistyöstä ovat yhteisluettelon käynnistyminen ja yhteinen e-aineistojen hankinta. Kansallisen yhteistyön toimijat on uudistuksessa nostettu omaksi yksikökseen suoraan kirjastotoimen johtajan alaisuuteen. Tämä on perusteltua juuri keskuskirjastotehtävien takia. Kaupunginkirjasto on ainoa kaupungin virasto jolla on valtakunnallisia velvoitteita. Kirjaston sisällä purettiin edellisessä uudistuksessa perustettu verkkokirjasto- ja hallintopalvelujen osasto. Se oli todettu liian pieneksi ollakseen osastotasoinen yksikkö. Sisällöllisesti merkittäviä uudistuksia ovat asiakaspalveluyksiköiden ja sisältöpalveluyksiköiden aiempaa selkeämpi ryhmittely omiin osastoihinsa sekä keskustakirjastotyön liittäminen kiinteästi kirjaston muuhun kehittämiseen.

Johtosäännön muutoksen henkilöstövaikutukset

Verkkokirjasto- ja hallintopalvelujen osaston kirjastotoimen apulaisjohtajan virka jäi viranhaltijan irtosanoutumisen takia avoimeksi 1.11.2012 ja on edelleen täyttämättä.

Organisaatiomuutos tulee voimaan aikaisintaan 1.4.2014.

Voimassa oleva kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosääntö on liitteenä.

Kaupunginkirjaston henkilöstötoimikunta on käsitellyt johtosäännön muutosehdotuksen kokouksessaan 24.1.2014.

Kaupunginkirjaston uusi organisaatiokaavio on liitteenä."

Lautakunta hyväksyi muutoksen yksimielisesti.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Anna-Maria Soininvaara, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85400

23.04.2014

Sj/23

---

anna-maria.soininvaara(a)hel.fi
Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.m.haavisto(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566